

Obsah

Úvod (H. Rosolová)	1
1 Historie preventivní kardiologie ve světě a u nás (H. Rosolová).....	13
1.1 Epidemie ischemické choroby srdeční a vznik kardiovaskulární epidemiologie	13
1.2 Vývoj preventivní kardiologie u nás	16
1.3 Vývoj doporučených postupů v prevenci kardiovaskulárních nemocí	19
2 Kardiovaskulární epidemiologie (H. Rosolová, O. Mayer jr.).....	24
2.1 Podstata a význam epidemiologie, epidemiologický a klinický přístup zkoumání nemocí	24
2.2 Rizikový faktor a kauzalita	26
2.3 Obecný zdroj nemocí s častým výskytem v populaci.....	28
2.4 Koncept rizika	29
2.4.1 Relativní riziko	29
2.4.2 Odds ratio	30
2.4.3 Přičitatelné riziko (attributable risk).....	30
2.4.4 Absolutní riziko	31
2.5 Epidemiologické studie	31
2.5.1 Typy epidemiologických studií	33
2.5.2 Epidemiologické studie k určení kauzality faktoru.....	34
2.5.3 Studie sledující mortalitu a morbiditu	35
2.6 Glosář.....	36
3 Predikce kardiovaskulárního rizika (H. Rosolová)	38
3.1 Určení globálního kardiovaskulárního rizika podle evropského projektu SCORE.....	39
3.2 Další modely predikce kardiovaskulárního rizika	44
4 Přístupy v prevenci kardiovaskulárních onemocnění (H. Rosolová).....	49
4.1 Principy zdravého životního stylu	49
4.2 Populační model prevence	51
4.3 Model prevence u vysokorizikového jedince	52
5 Standardní rizikové faktory kardiovaskulárních onemocnění.....	55
5.1 Hypercholesterolemie a jiné dyslipidemie (H. Rosolová).....	55
5.1.1 Metabolismus lipidů	56
5.1.2 Klasifikace dyslipidemií	57
5.1.3 Cholesterol a ateroskleróza.....	59
5.1.4 Triglyceridy a ateroskleróza.....	63
5.1.5 Léčba dyslipidemií – snížení KV rizika v primární i sekundární prevenci KVO	66
5.1.5.1 Primární cíl léčby dyslipidemií – snížení LDL-cholesterolu	66
5.1.5.2 Sekundární cíle léčby dyslipidemií.....	73
5.1.5.3 Reziduální vaskulární riziko	76
5.1.5.4 Nové léky pro léčbu dyslipidemií	77

5.2 Arteriální hypertenze (<i>J. Filipovský</i>)	77
5.2.1 Definice hypertenze a její výskyt v české populaci	77
5.2.2 Měření krevního tlaku	79
5.2.3 Klasifikace hypertenze	81
5.2.4 Vyšetření nemocného s arteriální hypertenzí	85
5.2.5 Prognóza arteriální hypertenze a stanovení celkového kardiovaskulárního rizika	86
5.2.6 Obecné principy léčby	88
5.2.7 Hypertenze v těhotenství	95
5.2.8 Organizace péče o nemocné s hypertenzí	96
5.3 Kouření (<i>B. Nussbaumerová</i>)	97
5.3.1 Historie kouření cigaret	97
5.3.2 Nežádoucí účinky kouření	97
5.3.3 Epidemiologie kouření	100
5.3.4 Prevence kouření tabáku	100
5.3.5 Odvykání kouření	101
6 Předstadia nemocí: prehypertenze, prediabetes, kardiometabolický syndrom, preklinická ateroskleróza (<i>H. Rosolová</i>)	108
6.1 Prehypertenze	108
6.1.1 Prehypertenze a KV riziko	110
6.1.2 Nefarmakologická léčba prehypertenze	112
6.1.3 Farmakologická léčba prehypertenze	113
6.1.4 Souvislost prehypertenze s metabolickými poruchami	114
6.2 Prediabetes	116
6.2.1 Diagnostika a výskyt prediabetu	117
6.2.2 Prediabetes a KVO	117
6.2.3 Léčba prediabetu – prevence KVO	118
6.3 Kardiometabolický syndrom	120
6.3.1 Historie a definice kardiometabolického syndromu	121
6.3.2 Výskyt kardiometabolického syndromu v populaci	125
6.3.3 Patofyziologie kardiometabolického syndromu	127
6.3.4 Riziko kardiometabolického syndromu a často přidružené nemoci	136
6.3.5 Léčba kardiometabolického syndromu	144
7 Preklinická ateroskleróza	160
7.1 Průkaz asymptomatické aterosklerózy pomocí rentgenového a ultrazvukového vyšetření (<i>H. Rosolová</i>)	160
7.2 Průkaz asymptomatické aterosklerózy tepen dolních končetin (<i>B. Nussbaumerová</i>)	161
7.3 Albuminurie a chronické onemocnění ledvin (<i>H. Rosolová</i>)	162
7.4 Vyšetření vlastností centrálních arterií (<i>J. Filipovský</i>)	166
7.5 Zobrazovací metody v prevenci kardiovaskulárních onemocnění (<i>J. Baxa, J. Ferda</i>)	170
7.5.1 Zobrazovací metody v prevenci ischemické choroby srdeční	170
7.5.1.1 Kalciové skóre	170
7.5.1.2 Výpočetní tomografie	172
7.5.1.3 Magnetická rezonance	173
7.5.1.4 Perfuze scintigrafie	175

7.5.2 Zobrazovací metody v prevenci ischemické cévní mozkové příhody	177
7.5.2.1 Ultrasonografie a dopplerovská ultrasonografie	177
7.5.2.2 CT angiografie a MR angiografie	178
8 Diabetes mellitus a kardiovaskulární riziko (H. Rosolová)	182
8.1 Typy poruchy glukózové homeostázy a jejich prevalence	182
8.2 Diabetické makrovaskulární komplikace (kardiovaskulární nemoci na podkladě aterosklerózy)	184
8.3 Diabetické mikrovaskulární komplikace	188
8.4 Jak lze snížit vysoké KV riziko u diabetiků?	189
8.4.1 Léčba hypertenze u nemocných s diabetem	190
8.4.2 Léčba dyslipidemie u diabetu	192
8.4.3 Léčba hyperglykemie	193
8.4.4 Antiagregační terapie a KV riziko u nemocných s diabetes mellitus	196
9 Hormonální substituce u žen a kardiovaskulární onemocnění (H. Rosolová)	201
9.1 Menopauza, její symptomy a nemoci	201
9.2 Hormonální substituční terapie a její účinky	202
9.3 Observační a prospektivní studie o účincích HRT na kardiovaskulární systém	203
9.4 Vysvětlení rozporů mezi observačními a prospektivními studii	207
9.5 Pohled na terapii ženskými hormony a kardiovaskulární riziko v 21. století	208
9.6 Jiné látky s estrogenními vlastnostmi	210
9.6.1 Selektivní modulatory estrogenových receptorů	210
9.6.2 Tibolon	211
10 Psychosociální faktory kardiovaskulárních onemocnění (J. Podlipný)	214
10.1 Úzkost (anxieta)	214
10.2 Depresivní porucha	217
10.3 Osobnost typu D	221
11 Nekonvenční rizikové faktory kardiovaskulárních nemocí (O. Mayer jr.)	225
11.1 Mírná hyperhomocysteinemie	226
11.2 Co můžeme od nekonvenčních rizikových faktorů očekávat?	226
11.2.1 Lipoprotein-asociovaná fosfolipáza A2	227
11.2.2 Subklinický zánět	228
11.2.3 Vitamin D	231
11.3 Nekardiovaskulární choroby s vysokým kardiovaskulárním rizikem	232
12 Trendy preventivní kardiologie (H. Rosolová)	235
12.1 Polypill v primární prevenci kardiovaskulárních nemocí	235
12.2 Personalizovaný přístup v predikci, prevenci i léčbě nemocí	236
Seznam vybraných použitých zkratk	240
Seznam vybraných studií	244
Souhrn	247
Summary	248